

ΜΙΑ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Ο σημερινός επισκέπτης του ιερού εισέρχεται στο χώρο από τη νότια πλευρά του, ενώ κατά την αρχαιότητα η κυρία είσοδος βρισκόταν στα βόρεια όπου το Μεγάλο Πρόπυλο. Στη βορειοδυτική πλαγιά του Κυνόρτιου όρους βρίσκεται το Θέατρο, το πιο φημισμένο και καλοδιατηρημένο από τα αρχαία θέατρα της Ελλάδας, στο οποίο γίνονται θεατρικές παραστάσεις ακόμη και σήμερα. Η αρμονική του προσαρμογή στον περιβάλλοντα χώρο και η έξοχη ακουστική του επιτεύχθηκε λόγω του θαυμαστού αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και της εξαιρετικής δομής του. Κατασκευάστηκε για να φιλοξενήσει μουσικούς και ωδικούς αγώνες καθώς και παραστάσεις αρχαίου δράματος που συμπεριλαμβάνονταν στη λατρεία του Ασκληπιού και του Απόλλωνα ως σύνηθες τυπικό της αρχαίας λατρείας. Σύμφωνα με την παράδοση αρχιτέκτων του λαμπρού αυτού μνημείου ήταν ο Πολύκλειτος ο νεώτερος, ο οποίος κατασκεύασε και τη Θόλο. Κατά την επικρατέστερη επιστημονική άποψη στο Θέατρο της Επιδαύρου υπάρχουν δύο οικοδομικές φάσεις, η πρώτη στα τέλη του 4^{ου} και η δεύτερη στα μέσα του 2^{ου} αιώνα π.Χ., που αποδίδουν κατά τον πλέον θαυμαστό τρόπο τα μέρη του ελληνιστικού θεάτρου: το κοίλο, την ορχήστρα και τη σκηνή. Η ορχήστρα του θεάτρου είναι ένας τέλειος κύκλος, διαμέτρου 20,30 μ., με τη θυμέλη στο κέντρο του. Το κοίλο σχεδιάστηκε αρχικά με 34 σειρές εδωλίων από γκρίζο ασβεστόλιθο για 6.200 θεατές. Χωριζόταν σε 12 κερκίδες από δεκατρείς διαδρόμους-κλίμακες ακτινωτά τοποθετημένους με κέντρο την ορχήστρα. Το 2^ο αιώνα π.Χ. προστέθηκε στο τέρμα του το λεγόμενο «Επιθέατρο» δηλαδή άλλες 21 σειρές εδωλίων-καθισμάτων χωρισμένες σε 22 κερκίδες που αύξησαν την χωρητικότητά του σε 12.000-13.000 θεατές. Προς το κοίλο και την ορχήστρα οδηγούν οι δύο πάροδοι, από τις οποίες έχουν αναστηλωθεί τα διπλά πώρινα θυρώματα. Πίσω από την ορχήστρα, απέναντι από το κοίλο βρίσκεται το σκηνικό οικοδόμημα που διατηρείται μόνο στο θεμέλιό του. Είχε τη μορφή υπόστυλης στοάς με πεσσοστοιχία και θωράκια πίσω, τέσσερα εσωτερικά υποστυλώματα και διπλά δωμάτια στα δύο άκρα. Το προσκήνιο, μήκους 22 μ. και πλάτους 3,17 μ., είχε δύο πτέρυγες στα πλάγια που προεξείχαν κατά ένα μέτρο και δεκατέσσερις ιωνικούς ημικίονες στην πρόσοψη. Ανάμεσά τους τοποθετούσαν περιστροφικούς πίνακες, τα λεγόμενα περιάκτα, με τα ζωγραφισμένα σκηνικά, την εποχή που οι ηθοποιοί «παρίσταναν» στην ορχήστρα.

Κατεβαίνοντας από το Θέατρο ο επισκέπτης περνά μπροστά από το Μουσείο, διασχίζει την κοίτη ενός ρυακιού και ανεβαίνει στο πλάτωμα απόπου ξεκινούν τα κτήρια του Ιερού με πρώτο τον **Ξενώνα ή Καταγώγιο** το μεγαλύτερο από τα οικοδομήματα του Ιερού, το οποίο οικοδομείται τον 4^ο αιώνα π.Χ. για τη φιλοξενία των προσκυνητών. Ήταν ένα διώροφο τετράπλευρο κτήριο, διαστάσεων 76X76 μ., με τέσσερις τετράγωνες εσωτερικές αυλές που η κάθε μία περιβαλλόταν από σειρά 160 συνολικά δωματίων. Στα δυτικά του Ξενώνα και λίγο βορειότερα έχει κατασκευαστεί σειρά οικοδομημάτων με πρώτα τα λεγόμενα **Ελληνικά Λουτρά**, ένα ορθογώνιο κτήριο αρχικά διώροφο των αρχών των ελληνιστικών χρόνων με κεντρική αυλή και χώρους γύρω της, με ύπαρξη λουτήρων και συστήματος ύδρευσης. Μεταγενέστερες προσθήκες των ρωμαϊκών χρόνων περιλαμβάνουν δύο πισίνες και δεξαμενές. Το συγκρότημα του «**Γυμνασίου**» βρίσκεται πιο βόρεια από τα Λουτρά. Σ' αυτό διακρίνονται ένα μνημειώδες Πρότυλο, δηλαδή η κυρία είσοδος του συγκροτήματος στα βορειοδυτικά, το «κυρίως Γυμνάσιο» ή «Τελετουργικό Εστιατόριο», κατασκευές και οι δύο του 4^{ου} ή των αρχών του 3^{ου} π.Χ. αιώνα και τέλος το μικρό Ωδείο, ιδρυμένο στο χώρο της εσωτερικής περίστυλης αυλής, κατά το 2^ο αιώνα μ.Χ., όταν και το Πρότυλο μετατρέπεται σε ναό της Υγείας. Το κτήριο, διαστάσεων 69X75 μ., είναι ένα από τα μεγαλύτερα οικοδομήματα του Ασκληπιείου και αποτελείται από εσωτερική περίστυλη αυλή, γύρω από την οποία ήταν διατεταγμένες αίθουσες, ενώ βόρεια υπήρχε διπλή κιονοστοιχία. Το περιστύλιο ήταν δωρικού ρυθμού και οι κίονες των αιθουσών ιωνικού, όπως και της δεύτερης κιονοστοιχίας. Η θέση και το μέγεθος του οικοδομήματος, η διαρρύθμισή του καθώς και τα στοιχεία του εξοπλισμού του κάνουν πιθανή την άποψη ότι πρόκειται για τελετουργικό εστιατόριο, όπου οι πιστοί πραγματοποιούσαν στη διάρκεια των εορτών τα «Δείπνα», στα οποία, σύμφωνα με τις επιγραφές καλούσαν το θεό να συμμετέχει. Το επόμενο προς βορρά κτήριο οικοδομήθηκε, όπως και το Ωδείο, το 2^ο αιώνα μ.Χ. Ήταν αφιερωμένο στον Απόλλωνα, τον Ασκληπιό και την Υγεία που λατρεύονταν ως Αιγυπτιακές θεότητες, όπως προκύπτει από μαρτυρία του Πausανία (II, 27, 6-7). Η παλιότερη ταύτιση του κτηρίου με τη στοά του Κότυος, μετασκευασμένη στους ρωμαϊκούς χρόνους, είχε αποτρέψει τη σημερινή ταύτισή του με το Ιερό των Αιγυπτίων. Το κτήριο αποτελείται από ένα κεντρικό τρίκλιτο χώρο με βάθρα αγαλμάτων, εστία και χώρο μύησης, καθώς και μία υπόστυλη στοά στη βόρεια πλευρά του και ένα λουτρό κάθαρσης στα νότια. Στα δυτικά του οικοδομήματος αυτού και έξω από το νότιο όριο του περιβόλου του κυρίως ιερού βρίσκονται τα θεμέλια του ναού της Αρτέμιδος, του τέλους του 4^{ου}

αιώνα π.Χ. Πρόκειται για ένα μικρό πρόστυλο ναό με έξι δωρικούς κίονες στην πρόσοψη, με πρόναο και σηκό με κιονοστοιχία από 10 κορινθιακούς κίονες, που περιέβαλαν το λατρευτικό άγαλμα της θεάς. Μερικά τμήματα από τα αρχιτεκτονικά του μέλη καθώς και από το γλυπτικό διάκοσμό του βρίσκονται στο Μουσείο.

Στα ανατολικά του ναού της Αρτέμιδος σώζεται το κατώτερο μέρος ενός διμερούς, παραλληλόγραμμου σε σχήμα, ιερού (κτήριο Υ) του τέλους του 4^{ου} αιώνα π.Χ. Ένας περίβολος δύο δόμων στεκόταν περιμετρικά πάνω στον τοιχοβάτη του ιερού και συνδεόταν με πεσσίσκους. Ο περίβολος ήταν διαρθρωμένος σε δύο αντίωτους χώρους με εισόδους στις δύο στενές πλευρές του παραλληλογράμμου. Το κτήριο Υ ήταν ένας υπαίθριος διπλός περίβολος που δίνει διπλή υπόσταση της λατρείας που τελούνταν σ' αυτόν (χθόνια και ουράνια;).

Το ιερό (Π) ένα κτήριο μυστηριακού χαρακτήρα των αρχών του 3^{ου} αιώνα π.Χ. που σώζεται βορειότερα και ανατολικά της ιερής πλατείας, αποτελείται από τετράγωνη αίθουσα με ένα προστώο στα δυτικά της καθώς και μία κρηναία κατασκευή στο νότιο τμήμα του που τεκμηριώνει τη σύνδεση του χώρου αυτού με τελετουργίες καθαρμών. Στη νότια πλευρά του ιερού Π υπάρχει ένα συγκρότημα ρωμαϊκών κτηρίων με δύο αίθρια πλαισιωμένα από αίθουσες χτισμένες από ποικίλα υλικά.

Από το ιερό Π μπορεί κανείς να στραφεί προς τα δυτικά για να μπει στο Ιερό Άλσος που περιβαλλόταν από παντού με «όρους» και στο οποίο απαγορεύονταν η γέννηση και ο θάνατος θνητού. Διασχίζοντας τη μεγάλη πλατεία το πρώτο κτήριο που συναντά κανείς στα νοτιοδυτικά της (Κτήριο Ε) περικλείει τις αρχαιότερες λατρείες του Ιερού. Σ' ένα τετράγωνο περίπου οικοδόμημα, διαστάσεων 24,30X20,70 μ., από πωρόλιθο, που είχε στοά στην πρόσοψη και στις υπόλοιπες πλευρές επιμήκεις στεγασμένες αίθουσες, έχουν ενσωματωθεί στη βορειοδυτική γωνία του ναίσκος με πρόναο και σηκό και στον κεντρικό χώρο βωμός για ολοκαυτώματα που λειτουργούσαν από τον πρώιμο 5^ο αιώνα π.Χ. και ανήκαν αρχικά στον Απόλλωνα και αργότερα στον Ασκληπιό. Οι επιμήκεις αίθουσες περιελάμβαναν το πρώτο εγκοιμητήριο του ιερού για τον ύπνο των ασθενών που περίμεναν το θεό να τους υποδείξει στο όνειρό τους τη θεραπεία. Μετά τον 4^ο αιώνα π.Χ. το κτήριο μετατράπηκε σε κατοικία ιερέων. Απέναντι στον ναίσκο του Απόλλωνα σώζεται η βάση ενός μεγάλου βωμού από την ίδια πρώιμη εποχή που ανήκει και αυτός στον Απόλλωνα.

Το σημαντικότερο οικοδόμημα του ιερού, ο Ναός του Ασκληπιού, βρίσκεται στα βόρεια του βωμού του Απόλλωνα. Οικοδομήθηκε από το 380-375 π.Χ. Είναι έργο

του αρχιτέκτονα Θεόδοτου και αποτελεί ένα από τα προοδευτικά δείγματα της δωρικής ναϊκής αρχιτεκτονικής του 4^{ου} αιώνα π.Χ. Ο ναός, διαστάσεων 13,21X24,30 μ., δωρικός περίπτερος με 6 κίονες στις στενές και 11 στις μακρές πλευρές στηρίζεται πάνω σε κρηπίδωμα με τρεις βαθμίδες. Είχε πρόναο με δύο κίονες εν παραστάσι και σηκό. Η είσοδος του στα ανατολικά είναι προσιτή από μία μεγάλη αναβάθρα. Σήμερα διατηρεί μόνο το πόρινο θεμέλιό του in situ, ενώ μέρος της ανωδομής του έχει ανασυντεθεί στο τοπικό Μουσείο. Ο μαρμάρινος γλυπτός διάκοσμος του εκτίθεται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Εκμαγεία από τα σημαντικότερα γλυπτά υπάρχουν στο τοπικό Μουσείο. Από τις πιο αντιπροσωπευτικές δημιουργίες του 4^{ου} αιώνα π.Χ. είναι τα γλυπτά των αετωμάτων του, στα οποία παριστανόταν η Αμαζονομαχία (δυτικά) και η Αλωση της Τροίας (ανατολικά), καθώς και τα ακρωτήρια με Νίκες και έφιππες Νηρηίδες. Για τα γλυπτά αυτά έχει εργαστεί ο επιδαύριος γλύπτης Τιμόθεος. Μέσα στο σηκό του ναού υπήρχε το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Ασκληπιού, έργο του παριανού γλύπτη Θρασομήδη. Ένας πλακόστρωτος διάδρομος συνδέει το ναό του Ασκληπιού με το βωμό του που βρίσκεται στα ανατολικά της εισόδου του ναού και έχει τη μορφή, όπως και ο βωμός στον Μαλεάτα, μακράς τράπεζας πάνω σε κρηπίδα που προστατευόταν από ελφρά στέγη ή ελεύθερο θριγκό.

Μέσα στο κυρίως τέμενος, δυτικά του βωμού του Απόλλωνος, βρίσκεται η Θόλος, το εντυπωσιακό κυκλικό περίστυλο οικοδόμημα με τον κυκλικό υπόγειο χώρο που ονομάζουν και Θυμέλη δηλαδή βωμό. Οικοδομήθηκε μεταξύ του 365 και 335 π.Χ. και αποδίδεται στον αργείο αρχιτέκτονα και γλύπτη Πολύκλειτο. Ο κυκλικός αυτός χώρος που εθεωρείτο ως η κατοικία του θεού και θύμιζε μνημειώδη τάφο, κατέχει ως σήμερα τη φήμη του μεγαλύτερου και τελειότερου κυκλικού περίπτερου μνημείου στην ιστορία της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής. Η ανωδομή του κτηρίου στηριζόταν πάνω σε τρεις ομόκεντρους δακτυλίους. Ο εξωτερικός υποβάσταζε ένα δωρικό κυκλικό πετρό 26 πόρινων κίωνων, ο μεσαίος ένα κυκλικό πόρινο σηκό και ο εσωτερικός μία κιονοστοιχία από 14 μαρμάρινους κορινθιακούς κίονες. Η τελευταία περιέβαλε επιδαπέδιο μαρμαροθέτημα με εναλλαγή λευκών και μαύρων ρομβοειδών πλακών. Κάτω από το δάπεδο υπήρχε επίσης τριμερής υπόγειος χώρος σε μορφή λαβυρίνθου, ο οποίος σώζεται στη θέση του. Ο εξαιρετής τέχνης μαρμάρινος διάκοσμος της ανωδομής της Θόλου συμπλήρωνε τη μορφολογική της σύνθεση. Η εξωτερική κιονοστοιχία στήριζε θριγκό με μετόπες που έφεραν ανάγλυφους ρόδακες. Πλούσιο διάκοσμο είχε και η θύρα του σηκού, ενώ οι οροφές έφεραν μαρμάρινα

φατνώματα με ποικιλία ολόγλυφων ανθεμίων στο κέντρο τους. Η εσωτερική επιφάνεια του τοίχου του σηκού ήταν ποικιλόμορφα εικονογραφημένη από το ζωγράφο Πασσία. Ο ακριβής προορισμός της Θόλου δεν μας είναι γνωστός, πρέπει όμως να συνδέεται με το χθόνιο χαρακτήρα του θεού.

Το κυρίως τέμενος του θεού περιλαμβάνει στο χώρο του εκτός από το Ναό και τη Θόλο ένα τρίτο σημαντικό οικοδόμημα, το Εγκοιμητήριο ή Αβατο, όπου ο ασθενής προετοιμαζόταν για τη συνάντησή του με το θεό και την ίασή του. Μία επιμήκης σύνθετη στοά, μήκους 74 μ. περίπου, κλείνει το χώρο του ιερού ως βόρειο όριο του τεμένους. Κτίστηκε σ' αυτή τη θέση, για να συμπεριλάβει το ιερό φρέαρ του Ασκληπιού που το νερό του είχε θεραπευτικές ιδιότητες. Το ανατολικό ισόγειο τμήμα της στοάς του Αβάτου που πρωτοκτίστηκε το 375 π.Χ. (α' οικοδομική φάση) καταλάμβανε σε μήκος το μισό της συνολικής τελικής της έκτασης. Το κτήριο χωριζόταν σε δύο μέρη, το νότιο και το βόρειο. Το νότιο έφερε στην όψη ιωνική κιονοστοιχία από 17 κίονες που αποτελούσε τον ανοικτό χώρο διημέρευσης των ασθενών, ενώ το βόρειο μέρος, κλειστό και σκοτεινό, χωρισμένο με ήταν προσιτό μόνο σε όσους είχαν υποστεί την κάθαρση και ήταν έτοιμοι να δεχτούν τη θεία αρωγή. Εδώ οι πιστοί, κοιμώμενοι πάνω στο έδαφος, σε επαφή δηλαδή με τη χθόνια κατοικία του θεού, περίμεναν να ονειρευτούν τον ίδιο το θεό που θα τους υπεδείκνυε την κατάλληλη θεραπεία. Η αύξηση της φήμης του ιερού και η προσέλευση όλο και περισσότερων πιστών επέβαλε την προς τα δυτικά επέκταση της στοάς στα τέλη του 4^{ου} αιώνα π.Χ. Η προς τα δυτικά υψομετρική διαφορά του εδάφους και η απότομη πτώση του οδήγησε στην κατασκευή χαμηλού ισογείου, πάνω στο οποίο χτίστηκε σε όροφο η στοά. Το όλο οικοδόμημα είχε στην πρόσοψη 31 ιωνικούς κίονες που στο διάωροφο τμήμα του έφεραν ανάμεσά τους λίθινα κιγκλιδώματα. Η όψη του δυτικού ισόγειου χώρου έφερε 11 πεσσούς και δύο παραστάδες με τα ενδιάμεσα κενά κλεισμένα με τοίχο εκτός από δύο ανοίγματα για είσοδο και έξοδο. Δωρικός θριγκός έστεφε την κιονοστοιχία. Στο μέσο του ισογείου χώρου μία άλλη πεσσοστοιχία από έξι δωρικούς πεσσούς υποβάσταζε το δάπεδο του ορόφου με ξύλινους δοκούς. Στο εσωτερικό του ισογείου υπήρχαν λίθινα θρανία. Η υψομετρική διαφορά μεταξύ των δύο τμημάτων της στοάς καλυπτόταν με μνημειακή κλίμακα που υπήρχε στο σημείο επαφής τους. Το Αβατο διατηρήθηκε για οκτώ αιώνες, ως το τέλος του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. κατά την υστερορωμαϊκή περίοδο ενσωματώθηκε στην περιμετρική στοά που περιέβαλε τις δύο βασικές πλατείες του ιερού τεμένους, τη μικρή με το Ναό και τη Θόλο και τη μεγάλη με το Βωμό και τα αναθήματα.

Στο Ναό του Ασκληπιού και στο Αβατο έφθαναν οι προσκυνητές από την Ιερά Οδό που ξεκινούσε από το Μεγάλο Πρόπυλο και τους οδηγούσε από τα βόρεια προς το κυρίως τέμενος του θεού. Στη δυτική πλευρά της, πίσω από το Αβατο και σε χαμηλότερο επίπεδο, υπάρχουν τα κατάλοιπα ενός μεγάλου συγκροτήματος του 2^{ου} αιώνα μ.Χ. Το συγκρότημα περιελάμβανε τέσσερις μακρόστενους χώρους που αποτελούσαν μία βιβλιοθήκη και εγκαταστάσεις λουτρών που οι επιγραφές ταυτίζουν με Λουτρά του Ασκληπιού. Τα λουτρά αυτά αντικατέστησαν ένα ορθογώνιο λουτρό των Κλασικών χρόνων που συνδεόταν με τη θεραπεία των ασθενών κατά την εποχή αυτή. Τα κατάλοιπά του διακρίνονται στα ανατολικά του Αβάτου.

Επιστρέφοντας στη μεγάλη πλατεία με κατεύθυνση προς το Μεγάλο Πρόπυλο, ανατολικά της Ιεράς Οδού, υπάρχουν τα κατάλοιπα αναθημάτων-αφιερωμάτων στο θεό που ξεκινούν από το μεγάλο βωμό και εκτείνονται προς τα βόρεια και βορειοδυτικά. Στα νότια υπάρχει άλλη σειρά επιβλητικών αφιερωμάτων μπροστά από τη βόρεια πλευρά του αρχαιότερου εγκοιμητήριου.

Προχωρώντας βόρεια προς τα Προπύλαια διακρίνονται τα πώρινα θεμέλια ενός μικρού ιωνικού πρόστυλου ναΐσκου του τέλους του 4^{ου} αιώνα π.Χ. που ταυτίζεται είτε με το ναό της Αφροδίτης, είτε με της Θέμιδος. Σε αρκετή απόσταση προς τα βόρεια βρίσκονται τα Προπύλαια, η μνημειώδης είσοδος στο ιερό, που οικοδομήθηκαν γύρω στο 300 π.Χ. Η λίθινη κρηπίδα τους βρίσκεται στη θέση της, ενώ τμήματα της ανωδομής τους εκτίθενται στο τοπικό Μουσείο. Τις δύο προσόψεις του κτηρίου σχημάτιζαν πρόστυλες εξάστυλες ιωνικές κιονοστοιχίες με θριγκό με λειοντοκεφαλές, όπως της Θόλου. Στο εσωτερικό κορινθιακοί κίονες σχημάτιζαν ένα τετράγωνο περίστυλο χώρο με θριγκό με ανάλογα βούκρανα και ρόδακες. Στα ανατολικά των Προπυλαίων, έξω από το Ιερό, κτίστηκε τον 5^ο αιώνα μ.Χ. με αρχαίο οικοδομικό υλικό η μεγάλη πεντάκλιτη Βασιλική του Αγίου Ιωάννου.

Για να επισκεφθεί κανείς το αρχαίο Στάδιο της Επιδαύρου και τέλος το Μουσείο πρέπει να επιστρέψει βαδίζοντας προς τα νότια. Η μεγάλη πλατεία με τα αναθήματα κλείνεται προς τα βόρεια από ένα μεγάλο οικοδομικό συγκρότημα του 3^{ου} αιώνα π.Χ. Μία μακρόστενη κεντρική περίστυλη αυλή περιβάλλεται από καταστήματα και δωρικές στοές με ιωνικές εσωτερικές κιονοστοιχίες στην ανατολική, δυτική και νότια πλευρά του. Από ορισμένους μελετητές οι στοές αυτές ταυτίζονται με τη Στοά του Κότυος που, όπως αναφέρεται από τον Πausανία, την επισκέυασε ο Αντωνίνος. Στα ανατολικά του μεγάλου αυτού εμπορικού συγκροτήματος κτίστηκε στη ρωμαϊκή εποχή ένα μεγάλο Λουτρό, το οποίο χρησίμευε ως χώρος συγκέντρωσης των νερών

και από εκεί διοχετευόταν στο ιερό. Οι επιγραφές το αναφέρουν ως «Ακοαία» (Aquae). Ένα μικρό ιερό του 4^{ου} αιώνα π.Χ., το Επιδότειο, αφιερωμένο στους θεούς που παρέχουν αγαθά στους ανθρώπους είναι ενσωματωμένο στο νότιο μέρος του λουτρού.

Η περιήγηση στο χώρο του Ασκληπιείου τελειώνει με την επίσκεψη στο Στάδιο που βρίσκεται στα νοτιοδυτικά του ιερού, εκτός του κυρίως τεμένους. Με τον άξονά του από τα ανατολικά προς τα δυτικά, εκτείνεται στα δυτικά του μεγάλου συγκροτήματος του Γυμνασίου, διαμορφωμένο ανάμεσα σε δύο γηλόφους που τα πρηνή τους στρώθηκαν για να κάθονται οι θεατές. Με το σχηματισμό του ανατολικού πρηνούς από τεχνητή επιχωμάτωση δημιουργήθηκε ευθύγραμμη σφενδόνη, ώστε το Στάδιο να αποκτήσει ορθογώνιο σχήμα, συνολικού μήκους 196,44 μ. και πλάτους 23 μ., με στίβο 181,30 μ. Ο στίβος ορίζεται με αγωγούς για τη διοχέτευση των νερών και πεσσίσκους κάθε 32 μ. στις μακρές πλευρές του. Στη σφενδόνη και στις δύο πλευρές υπήρχαν λίθινα καθίσματα (σώζονται 14 σειρές στα νότια, 22 στη βόρεια και πέντε στη σφενδόνη) χωρισμένα σε κερκίδες. Στη βόρεια πλευρά κάτω από τα καθίσματα υπάρχει θολωτή υπόγεια διάβαση των ελληνιστικών χρόνων που συνδέει το Στάδιο με δύο οικοδομήματα, ένα τετράγωνο περίστυλο και ένα άλλο χωρισμένο σε αίθουσες που ήταν προφανώς ενδιαιτήματα για την παραμονή και παλαίστρα για την προπόνηση των αθλητών.